

ANKETIRANJE STUDENATA U FUNKCIJI POBOLJŠANJA KVALITETA OBRAZOVANJA

Dragiša Vilotić¹, Rade Doroslovački², Vladimir Katić³, Srđan Kolaković⁴,
Darko Stefanović⁵, Ilija Kovačević⁶, Zoran Konjović⁷, Bratislav Radumilo⁸

^{1,2,3,4,5,6,7,8} Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad, Srbija

¹vilotic@uns.ac.rs, ²ftndean@uns.ac.rs, ³katav@uns.ac.rs, ⁴kolak@uns.ac.rs, ⁵darkos@uns.ac.rs,
⁶ilijak@uns.ac.rs, ⁷zoran.konjovic@uns.ac.rs, ⁸bratilsavr@uns.ac.rs

Kratak sadržaj: Ocenjivanje nastavnika i saradnika putem anketiranja studenata na Fakultetu tehničkih nauka predstavlja obavezni metod u postupku provere kvaliteta nastave. Anketiranje radi ocenjivanja učesnika u nastavnom procesu, se na FTN-u izvodi dva puta tokom školske godine – na kraju zimskog i na kraju letnjeg semestra. Pokazalo se da anketiranje učesnika u obrazovnom procesu i pored određenih nedostataka, pozitivno utiče na podizanje kvaliteta nastave. U radu su prikazani rezultati ankete za školsku 2018/19. godinu uz poređenje sa podacima za period 2010/11 – 2017/18.

Ključne reči: Anketiranje studenata, kvalitet nastave, ocenjivanje nastavnika i saradnika

INTERVIEWING OF STUDENTS IN THE PURPOSE OF THE IMPROVEMENT OF EDUCATION QUALITY

Abstract: The assessment of teachers and assistants by the means of student survey at Faculty of technical sciences (FTS) is a mandatory method in tuition quality verification. The survey at FTS is carried out bi-annually – at the end of winter and the beginning of the summer semester. The survey of the participants in the educational process revealed that despite certain drawbacks, it has a positive effect on the improvement of tuition quality. In this paper, the results of the survey for the 2018/19 academic year are presented.

Keywords: student survey, tuition quality, teachers and assistants assessment

1. UVOD

Postupak anketiranja studenata na Fakultetu tehničkih nauka izvodi se u skladu sa Pravilnikom Univerziteta u Novom Sadu o studentskoj evaluaciji studija i pedagoškog rada nastavnika [1], odnosno u skladu sa Pravilnikom o vrednovanju kvaliteta nastavnog procesa i rada Fakulteta [3]. Osnovni cilj studentskih anketa je utvrđivanje kvaliteta nastavnog procesa, odnosno, utvrđivanje kvaliteta pedagoškog rada nastavnika i saradnika Fakulteta. Radi toga se anketiranje studenata osnovnih i master studija vrši dva puta godišnje, tj. na kraju zimskog, odnosno letnjeg semestra. U postupku anketiranja studenti vrednuju: redovnost izvođenja nastave, redovnost održavanja konsultacija, poštovanje termina za održavanje nastave, kvalitet predavanja i vežbi, odnos prema studentima, kriterijume nastavnika i saradnika pri ocenjivanju znanja studenata, kvalitet i dostupnost literature predviđene programom predmeta [3].

Nakon izvršenog anketiranja studenata Služba za studentske programe Fakulteta izvodi detaljnu analizu prikupljenih podataka i dostavlja ih na razmatranje najpre Kolegijumu Fakulteta a potom šefovima svih katedri koji sprovedu evaluaciju rezultata anketiranja. Nakon toga, Nastavno-naučno veće Fakulteta na osnovu predloga katedri, utvrđuje odgovarajuće korektivne mere za predmete na kojima su nastavnici i saradnici ocenjeni prosečnom ocenom nižom od 7,5. Osim toga, u skladu sa Pravilnikom o minimalnim kriterijumima za izbor nastavnika i saradnika na Fakultetu tehničkih nauka [2] predviđeno je da nastavnik koji je u poslednjem izbornom periodu od pet godina, ocenjen od strane studenata ukupnom prosečnom ocenom manjom od 7,5 ne može biti biran u više zvanje. Pored toga, Zakonom o visokom obrazovanju propisano je da se pri svakoj akreditaciji studentskih programa i ustanove, kao i prilikom samovrednovanja mora uzeti u obzir i mišljenje studenata, koje je iskazano u procesu anketiranja. Osim utvrđivanja kvaliteta nastavnog osoblja putem odgovarajućeg upitnika, Pravilnikom [3] predviđene su i druge vrste anketnih upitnika, (ukupno šest) kojim se vrednuje kvalitet drugih aktivnosti Fakulteta.

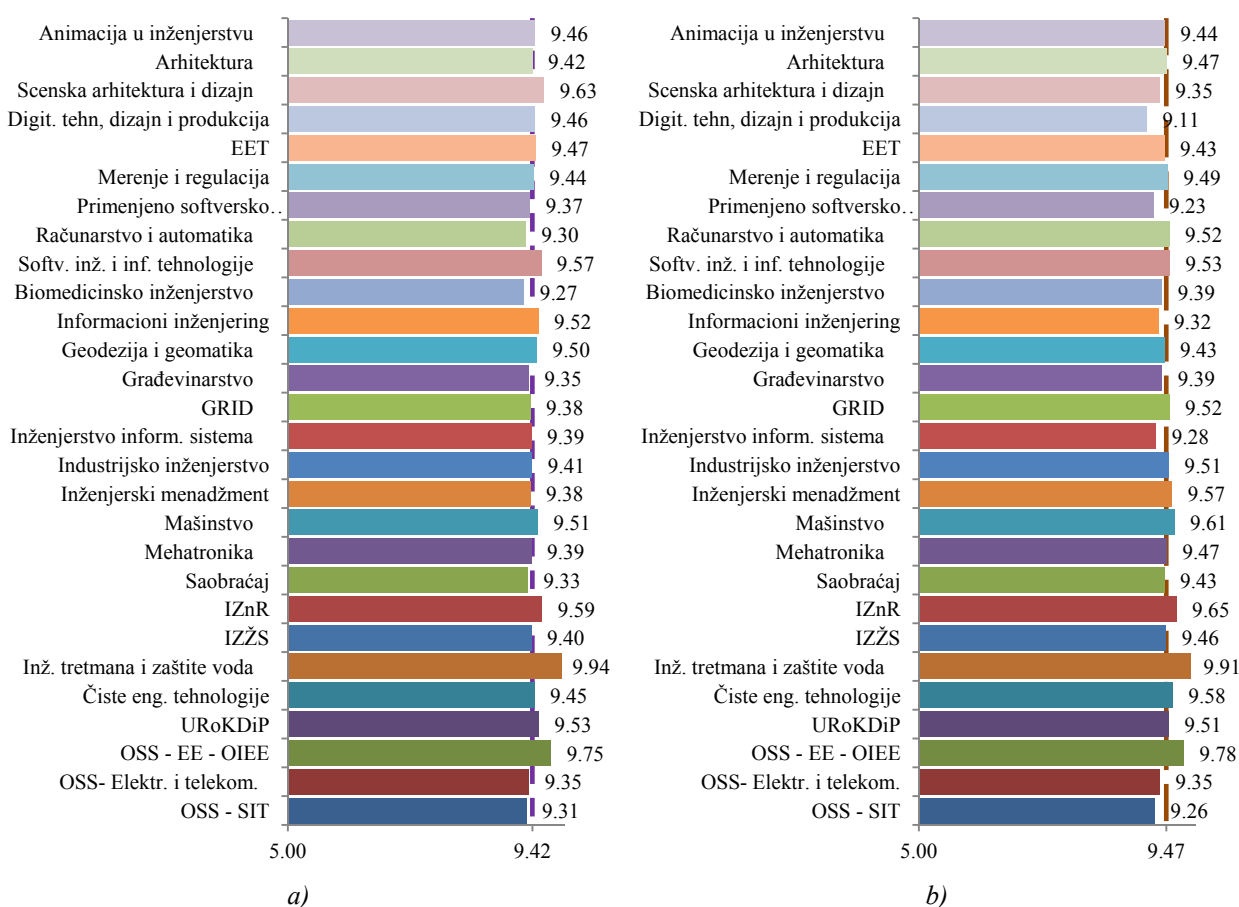
Imajući u vidu značaj studentskih anketa u proveru kvaliteta pedagoškog rada nastavnog osoblja Fakulteta, ovoj problematici se posvećuje značajna pažnja kroz analizu rezultata anketa i njihovo predstavljanje javnosti putem objavljivanja radova i posebnih publikacija od strane nastavnika i saradnika. U monografskoj publikaciji *Ankete studenata na fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu* [6], ukazano je na motivaciju i načine praćenja mišljenja studenata u procesu rada Fakulteta, potom je dat pregled vrsta anketiranja sa konkretnim rezultatima i zaključcima. U pogledu ocenjivanja učesnika u nastavnom procesu zaključeno je da se povećava broj ukupno anketiranih studenata i da su kako nastavnici tako i saradnici ocenjeni visokom prosečnom ocenom većom od 9.

U nastavku rada prikazani su rezultati ocenjivanja učesnika u nastavnom procesu u školskoj 2018/19 godini na osnovnim i master studijama na Fakultetu tehničkih nauka.

2. REZULTATI ANKETIRANJA STUDENATA U ŠKOLSKOJ 2018/19.

Anketiranje studenata na FTN-u tokom 2018/19 vršeno je prema dinamici utvrđenoj radnim kalendarom primenom upitnika koji su definisani od strane Univerziteta u Novom Sadu (UNS-a). Anketiranje studenata je izvedeno samo na prvom i drugom stepenu studija – osnovnim i master akademskim i na osnovnim strukovnim studijama. Ostali stepeni studija nisu obuhvaćeni ovim postupkom zbog malog broja upisanih studenata i specifičnosti izvođenja nastave. U nastavku su prikazani rezultati anketiranja učesnika u nastavnom procesu na osnovnim i master studijama kako bi se stekao uvid u kvalitet nastave. Osim toga, rezultati anketiranja se koriste pri svakom izboru/reizboru nastavnika i saradnika na FTN-u, u skladu sa Pravilnikom [2]. Ostale ankete propisane pravilnicima UNS-a i FTN-a su realizovane prema utvrđenoj dinamici.

Anketiranje studenata osnovnih i master studija na FTN-u u školskoj 2018/19. godini, izvedeno je u dva termina u skladu sa radnim kalendarom – u zimskom semestru (03.12. – 15.12.2018.) i u letnjem semestru (13.5. – 31.05.2019.). Na slici 1 su prikazane prosečne ocene nastavnika i saradnika u školskoj 2018/19 godini po studijskim programima.

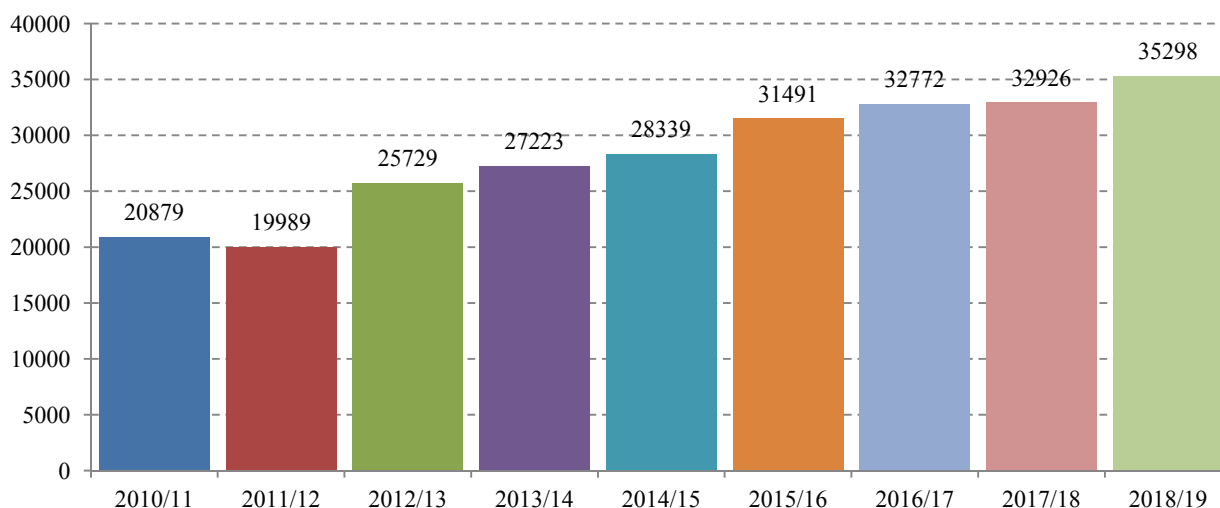
Slika 1. Prosečne ocene učesnika u obrazovnom procesu po studijskim programima OAS

a) ocene nastavnika, b) ocene saradnika

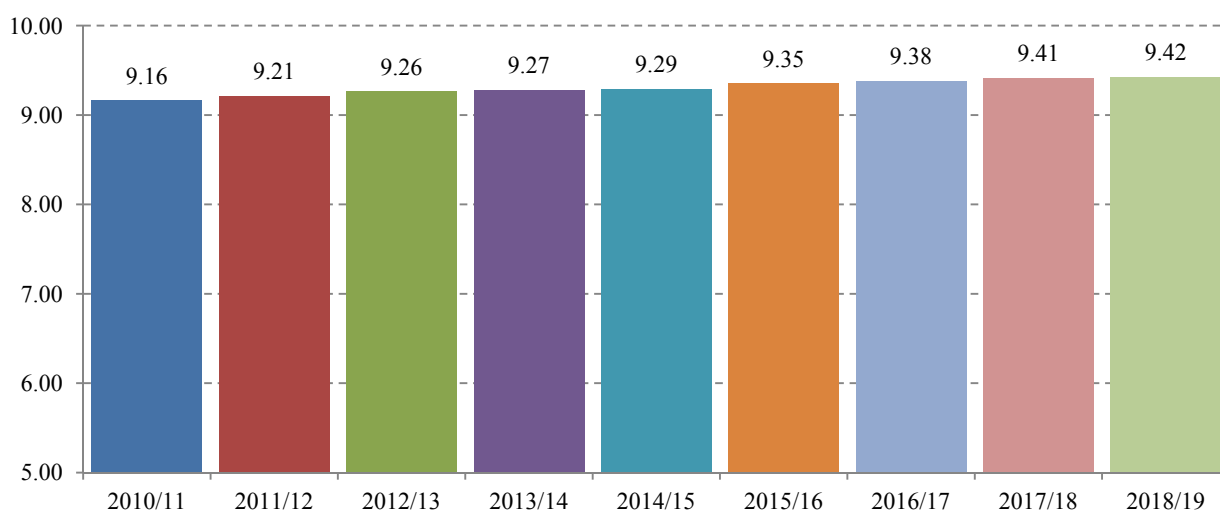
Na osnovu rezultata anketiranja ustanovljeno je da je u školskoj 2018/19 godini na nivou FTN-a prosečna ocena nastavnika bila 9,42, a asistentata 9,47.

Prosečna ocena nastavnika na 14 studijskih programa bila je niža, a takođe na drugih 14 programa bila je viša od prosečne ocene na nivou FTN-a.

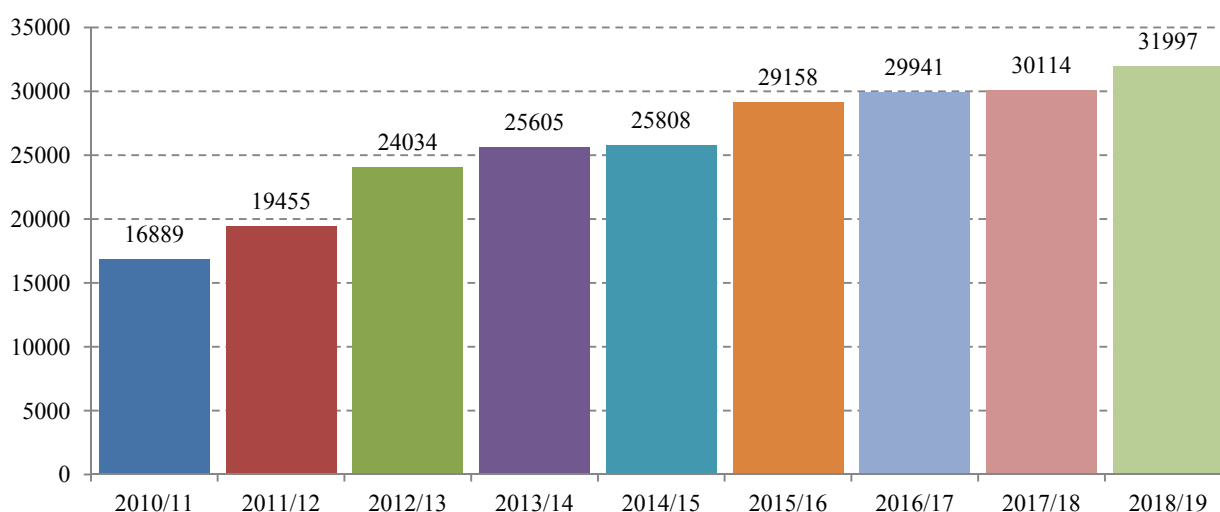
Studenti su na 14 studijskih programa asistente koji su im držali vežbe tokom 2018/19 ocenili ocenom nižom od prosečne na FTN, na 12 studijskih programa prosečna ocena asistentata bila viša od prosečne na nivou FTN-a, dok su studenti na 2 studijska programa asistente ocenili ocenom koja je na nivou prosečne ocene asistentata na FTN-u.

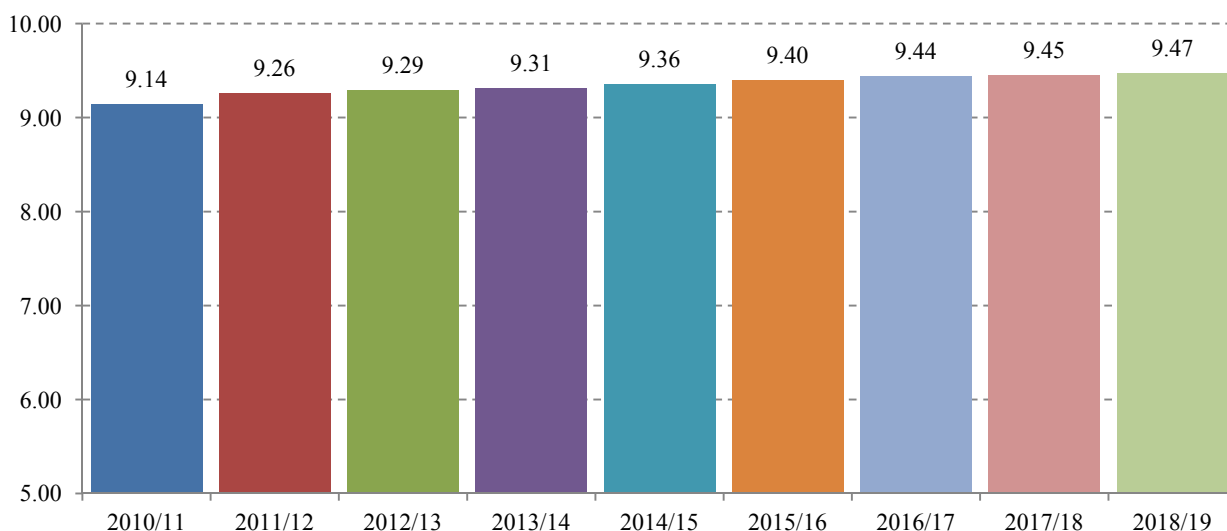
Slika 2. Broj anketiranih studenata koji su ocenjivali nastavnike po školskim godinama

Slika 3. Promena prosečne ocene nastavnika po školskim godinama na FTNu

Slika 4. Broj anketiranih studenata koji su ocenjivali saradnike po školskim godinama

Slika 5. Promena prosečne ocene asistenata po školskim godinama na FTNu

Na osnovu podataka prokazanih na slici 2 i 4 sledi da je evidentan porast broja studenata koji su učestvovali u ocenjivanju svojih nastavnika i saradnika, a na osnovu slika 3 i 5 sledi da je tokom posmatranog perioda prisutan trend porasta prosečnih ocena nastavnika i saradnika na Fakultetu tehničkih nauka.

3. ZAKLJUČAK

Provera kvaliteta nastave na Fakultetu tehničkih nauka izvodi se sa ciljem evaluacije svih komponenti nastavnog procesa. Radi toga se na Fakultetu u skladu sa važećim pravilnikom Fakulteta i Univerziteta u Novom Sadu sprovode i studentske ankete za ocenu učesnika u nastavnom procesu dva puta u toku školske godine.

Rezultati ankete studenata o kvalitetu rada nastavnika i saradnika u školskoj 2018/19 godini pokazuju uzlazni trend u pogledu broja studenata koji su učestvovali u anketiranju a takođe i blagi porast prosečnih ocena nastavnika i saradnika po pojedinim studijskim programima.

Rezultati studentskih anketa se koriste u postupku samovrednovanja nastave na studijskim programima i u postupku izbora nastavnika i saradnika, kao važan faktor ukupne ocene kvaliteta rada nastavnika.

4. LITERATURA

- [1] *Pravilnik o studentskoj evaluaciji studija i pedagoškog rada nastavnika*, Univerzitet u Novom Sadu, Dokumenti, analitika i arhiva, 2006.
- [2] *Pravilnik o minimalnim kriterijumima za izbor nastavnika i saradnika na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu*, dostupno na sajtu (pristupljeno 06.01.2020.): <http://www.ftn.uns.ac.rs/n1829294016/pravilnik-o-minimalnim-kriterijumima-za-izbor-nastavnika-i-saradnika-na-fakultetu-tehnickih-nauka-u-novom-sadu-od-13-3-2019--sa-izmenama-i-dopunama-27-03--2019--i-03--04--2019---preciscen-tekst>
- [3] *Pravilnik o vrednovanju kvaliteta nastavnog procesa i rada Fakulteta*, dostupno na sajtu (pristupljeno 06.01.2020.): <http://www.ftn.uns.ac.rs/n828605058/pravilnik-o-vrednovanju-kvaliteta-nastavnog-procesa-i-rada-fakulteta--pravilnik-donet-na-sednici-odrzanoj-dana-28-12-2016->
- [4] Zoran Konjović, Ranko Bojanić, Goran Konjović, Dragomir Nikolić, Ilija Kovačević: *Anketni proces u visokoškolskim obrazovnim ustanovama u Republici Srbiji – Prednosti i mane*, XXIII Skup Trendovi Razvoja - Položaj visokog obrazovanja i nauke u Srbiji, Zlatibor, 22-24 Februar 2017.
- [5] Rade Doroslovački, Dragiša Vilotić, Vladimir Katić, Ilija Kovačević, Dragan Šešlija, Srđan Kolaković, Igor Budak, Zoran Konjović, Goran Konjović: *Ankete studenata na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu*, Edicija: Tehničke nauke – Monografije, Broj 76, FTN Izdavaštvo, Novi Sad, 2018
- [6] Ranko Bojanić, Rade Doroslovački, Ilija Kovačević, Vladimir Katić, Dragiša Vilotić, Srđan Kolaković, Dragan Šešlija, Zoran Konjović: *Analiza ocena sa studentske ankete i prolaznosti na ispitima na osnovnim akademskim studijama Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu*, XXII Skup Trendovi Razvoja - Nove tehnologije u nastavi, Zlatibor, 16-19 Februar 2016